

Reykjavík, 22. október 2024
SFS22020010

MINNISBLAÐ

Viðtakandi: Skóla- og frístundaráð

Sendandi: Helgi Grímsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Vegna skóla- og frístundastarfs í Laugardal

Á fundi skóla- og frístundaráðs þann 13. maí 2024 var lögð fram tillaga um að fallið verði frá fyrri ákvörðun um að sviðsmynd 1 í ódags. skýrslu starfshóps um framtíðarsýn skóla- og frístundastarfs í Laugarnes- og Langholtshverfi komi til framkvæmda. Þess í stað komi til framkvæmda að móta skóla- og frístundastarf í Laugardalnum til framtíðar samkvæmt sviðsmynd 4 í skýrslu starfshóps um undirbúning framkvæmda, dags. í nóvember 2023. Verkefnastjóri verði fenginn að verkefninu til að tryggja rétt upplýsingaflæði, tímaramma og verkáætlanir.

Á framangreindum fundi þann 13. maí 2024 var jafnframt samþykkt svohljóðandi málsmeðferðartillaga:

Skóla- og frístundaráð samþykkir að óska eftir umsögnum skólaráða og foreldrafélaga Laugarnesskóla, Langholtsskóla, Laugalækjarskóla og Álftamýrarskóla auk frístundaheimila og félagsmiðstöðva í Laugarnes- og Langholtshverfi, íbúaráðs Laugardals og ungmennaráðs Laugardals, Háaleitis og Bústaða vegna tillögu um að til framkvæmda komi að móta skóla- og frístundastarf í Laugardalnum til framtíðar samkvæmt sviðsmynd 4 í skýrslu starfshóps um undirbúning framkvæmda, dags. í nóvember 2023.

Með bréfi dags. 15. maí 2024, óskaði skóla- og frístundasvið skv. samþykkt skóla- og frístundaráðs, eftir umsögnum til samræmis við framangreinda samþykkt auk þess sem haldnir voru 8 kynningarfundir á tímabilinu 21. til 29. maí 2024, sjá nánar í meðfylgjandi minnisblaði.

Í kjölfarið bárust 18 umsagnir, auk þess sem athugasemdir og ábendingar bárust á kynningarfundum með hagaðilum um málið og í tölvupóstum til borgarinnar. Umsagnir voru kynntar á fundi skóla- og frístundaráðs þann 24. júní 2024.

Fulltrúar frá skóla- og frístundasviði, umhverfis- og skipulagssviði, þ.m.t. frá samgöngustjóra, skipulagsfulltrúa og skrifstofu framkvæmda og viðhalds, frá menningar- og íþróttasviði og eignaskrifstofu á fjármála og áhættugreiningarsviði tóku saman meðfylgjandi upplýsingar sem teljast vera hluti af minnisblaði þessu.

Innsendar umsagnir, athugasemdir og ábendingar voru rýndar og grófflokkaðar í fjóra þætti; Skóla- og frístundastarf; Húsnæðismál; Samgöngur og Samstarf/Næstu skref auk þess sem í minnisblaðinu er tekið á helstu álitamálum sem fram komu.

Eftir yfirferð er áfram lagt til að sviðsmynd 4, með breytingu, verði samþykkt. Lagt er til að opnaður verði nýr unglingaskóli í Laugardal fyrir unglunga af skólasvæði Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla. Útfærslan hefur tekið breytingum út frá umsögnum og athugasemdum og lagt er til að Laugarnesskóli verði fyrir yngsta stig, 1. til 4. bekk og að Laugalækjarskóli verði fyrir miðstigið, 5. til 7. bekk. Áfram er lagt til að Langholtsskóli verði fyrir 1. til 7. bekk. Jafnframt er lagt til að spár varðandi uppbyggingareiti í nálægð við Laugardal verði endurskoðaðar á vorönn 2026 með tilliti til þess hvort fjöldi unglunga á þeim svæðum verði það mikill að horfa eigi til annarra lausna fyrir þann hóp, auk þess sem rýna á nánar staðsetningu frístundastarfs í Fjölskyldu- og húsdýragarði og íþróttaaðstöðu við Laugalækjarskóla.

Unnið af fulltrúum frá skóla- og frístundasviði, umhverfis- og skipulagssviði og menningar- og íþróttasviði.

Samantekt.....	2
Forsaga.....	5
Umsagnir, athugasemdir og ábendingar	7
Skóla- og frístundastarf	8
Námsárangur og líðan eftir skólagerð og skólastærð	8
Unglingaskóli.....	9
Yngri barna skólar í Laugardal.....	11
Húsnæðismál	16
Nýbygging.....	16
Frístundastarf.....	16
Viðhald Laugarnes-, Laugarlækja- og Langholtsskóla.....	16
Skólaþorpið	17
Íþróttamannvirki	18
Samgöngur.....	19
Næstu skref og samstarf vegna þróunarvinnu framundan	20

Samantekt

Með bréfi, dags. 15. maí 2024, óskaði skóla- og frístundasvið skv. samþykkt skóla- og frístundaráðs, eftir umsögn hagaðila vegna tillögu um mótun skóla- og frístundastarfs í Laugardal til framtíðar, þ.e. um sviðsmynd 4 í skýrslu **Skóla- og frístundastarf í Laugardal. Undirbúningur framkvæmda** frá nóv. 2023.

Sviðsmynd 4 lítur út svo breytt eftir umsagnarferli með breytingum;

Opnaður verði nýr unglingskóli í Laugardal fyrir unglinga af skólasvæði skólanna þriggja, Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla, auk nemenda á unglingsstigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingareitum, við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Skólarnir þeir verði allir yngri barna skólar, [fyrir nemendur í 1.-7. bekk](#). [Langholtsskóli fyrir nemendur í 1. – 7. bekk](#), [Laugarnesskóli fyrir nemendur í 1. – 4. bekk](#) og [Laugalækjarskóli fyrir nemendur í 5. – 7. bekk](#).

A. Byggja nýtt húsnæði fyrir **unglingasafnskóla** (8.-10. bekkur) fyrir skólana í Laugardalnum þar sem einnig væri gert ráð fyrir félagsmiðstöð [á lóð 1, svokölluðum bríhrynning](#).

B. Auk þess taki nýr unglingskóli við nemendum ~~sem munu búa á uppbyggingarreitum í nágrenni Laugardalsins sem skv. núverandi skipan skólahverfa tilheyrir Álfamýrar og Vögaskóla. auk nemenda á unglingsstigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingareitum, við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Til að mæta þeirri óvissu sem eru í spám af uppbyggingarreitum í nálægð við Laugardal næstu misseri er lagt til að spár verði yfirfarnar í byrjun árs 2026. Það gefur möguleika á að endurskoða hvort uppbyggingareitir muni heyra til skólahverfi nýs unglingskóla, annarra skóla í nálægð við Laugardal eða hvort þörf verði á byggingu nýs skóla í Skeifunni.~~

C. Gera þarf ráð fyrir frístundaheimilum ~~í öllum þremur skólunum, Laugarnesskóla, Laugalækjarskóla og Langholtsskóla fyrir 1. og 2. bekk. í Laugarnesskóla og Langholtsskóla fyrir 1. og 2. bekk auk aðstöðu fyrir félagsmiðstöðvastarf fyrir börn í 5. - 7. bekk í Laugalækjarskóla og Langholtsskóla.~~

~~Jafnframt þarf að yfirfara aðstöðu sértæku félagsmiðstöðvarinnar Hofs sem nú er með aðstöðu í og við Laugalækjarskóla.~~

D. Gera safnfrístund fyrir 3. og 4. bekk í Laugardalnum, samnýtt fræðsluhúsi í Fjölskyldu- og húsdýragarðinum. ~~Rýna þarf staðsetningu safnfrístundaheimilis í Fjölskyldu- og húsdýragarði fyrir nemendur 3. og 4. bekkja og starfrækja þess í stað frístundaheimili í grunnskólunum fyrir 1. - 4. bekk.~~

E. Gera ráð fyrir aðstöðu fyrir skólahljómsveit Austurbæjar í Laugalækjarskóla.

F. ~~Huga þarf að húsnæði í Laugalækjarskóla fyrir íþróttakennslu en íþróttastaða í Laugardalshöll og þjóðarhöll verður nýtt eftir því sem aðstæður leyfa, m.a. fyrir nemendur í unglingsafnskóla. Aðstaða íþróttakennslu fyrir Laugalækjarskóla verður skoðuð sérstaklega og útfærð í þarfagreiningar- og forhönnunarvinnu og í samráði við íþróttafélögin sem starfa í Laugardal, sem og samnýting þjóðarhallar og Laugardalshallar fyrir íþróttakennslu alls skólustarfs í Laugardal.~~

Í kjölfar umsagnabeiðna frá skóla- og frístundaráði bárust 18 umsagnir um sviðsmynd 4, auk þess sem athugasemdir og ábendingar bárust á kynningarfundum með hagaðilum um málið, og í tölvupóstum til borgarinnar.

Fulltrúar frá skóla- og frístundasviði, umhverfis- og skipulagssviði og menningar- og íþróttasviði hafa komið að vinnu við þetta minnisblað við ofan nefnda skýrslu.

Það kemur skýrt fram í allflestum innsendum umsögnum, athugasemdum og ábendingum að það er mikil andstaða við að hverfa frá sviðsmynd 1, að byggja við alla skólana þrjá og almenn mótmæli við sviðsmynd 4. Í umsögn Ungmennaráðs kemur fram að þau sjá tækifæri í sviðsmynd 4, í því að stofna unglingskóla og í umsögn frá frístundamiðstöðinni Kringlumýri kom líka fram jákvæð sýn á sviðsmynd 4, þar væru tækifæri í uppbyggingu aðstöðu og samstarfs auk þróunar starfseminnar. Jafnframt var bent á áskoranir í báðum umsögnum yrði sú leið farin.

Innsendar umsagnir, athugasemdir og ábendingar voru rýndar og grófflokkaðar í fjóra þætti; Skóla- og frístundastarf; Húsnæðismál; Samgöngur og Samstarf/Næstu skref og í minnisblaðinu er tekið á helstu álitamálum sem fram komu.

Eftir yfirferð er áfram lagt til að sviðsmynd 4, með breytingu, verði samþykkt. Lagt er til að opnaður verði nýr unglingskóli í Laugardal fyrir unglinga af skólasvæði Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla. Útfærslan hefur tekið breytingum út frá umsögnum og athugasemdum og lagt til að Laugarnesskóli verði fyrir yngsta stig, 1. til 4. bekk og að Laugalækjarskóli verði fyrir miðstigið, 5. til 7. bekk. Áfram er lagt til að Langholtsskóli verði fyrir 1. til 7. bekk. Jafnframt er lagt til að spár varðandi uppbyggingareiti í nálægð við Laugardal verði endurskoðaðar á vorönn 2026 með tilliti til hvort fjöldi unglinga á þeim svæðum verði það mikill að horfa eigi til annarra lausna fyrir þann hóp, auk þess sem rýna á nánar staðsetningu frístundastarfs í Fjölskyldu- og húsdýragarði og íþróttaaðstöðu við Laugalækjarskóla.

Í skýrslunni frá nóvember 2023 kemur fram að illmögulegt er að byggja við Laugarnesskóla. Hér vegur þyngst friðun hússins og umfang þeirrar viðbyggingar sem byggja þarf, ef húsnæðið á að rúma þörf skólahverfisins. Þá hafa verið áform um stækkun á húsnæði og lóð leikskólans Hofis sem er staðsettur sunnan við Laugarnesskóla, sem hafa áhrif á lóðastærð Laugarnesskóla. Þegar horft er til framkvæmda við alla skólana þrjá er litið til lærdóms af nýlegri reynslu af stórum viðhaldsframkvæmdum á skólahúsnæði í borginni s.s. varðandi þau áhrif og truflun sem framkvæmdir hafa á skóla- og frístundastarf. Sömuleiðis þær skorður sem settar eru framkvæmdum ef vinna þarf í kringum stundaskrá og þá starfsemi sem fer fram í húsnæðinu sem hefur áhrif á framkvæmdatíma og kostnað.

Einfaldara er að vinna einungis að endurbótum húsnæðis, og ekki bæði að endurbótum og viðbyggingu samtímis, þar eð það setur færri skorður bæði á skóla- og frístundastarf sem og framkvæmdir. Vegna nauðsynlegs viðhalds getur verið ásættanlegt að framkvæmdir hafi truflandi áhrif á skólastarf, en mikilvægt er að lágmarka þann tíma. Það er faglegt mat, bæði út frá skóla- og frístundastarfi og framkvæmdum, að sviðsmynd 4 sé vænlegust skóla- og frístundasamfélaginu í Laugardal til bæði skemmri og lengri tíma, að teknu tilliti til umsagna og þeim breytingum sem gerðar hafa verið á tillögunni eftir nánari skoðun.

Í umsögnum og ábendingum var kallað eftir faglegum sjónarmiðum varðandi sviðsmynd 4. Í þessari greinargerð er fjallað almennt um námsárangur og líðan barna eftir skólagerð og skólastærð og um skóla- og frístundastarf í unglingaskóla.

Í samræmi við sviðsmynd 4 er gert ráð fyrir að skóla- og frístundastarf í Laugardalnum verði, þegar litið er til framtíðar, í endurbættu húsnæði Laugarnes-, Laugalækja -og Langholtsskóla, nýrri byggingu sem mun hýsa unglingasafnskóla, áætluð aðstaða fyrir frístundastarf í Fjölskyldu- og húsdýragarðinum verður rýnd betur, samnýting verður á íþróttamannvirkjum í Laugardal og íþróttaaðstaða við Laugalækjaskóla verður skoðuð sérstaklega. Síðan skýrslan var kynnt hefur verið valið að vinna áfram með *Lóð 1* sem kölluð er „þríhyrningurinn“ fyrir safnskóla með skóla- og félagsmiðstöðvastarf fyrir 8.-10. bekk. Á sama tíma verður unnið markvist að viðhaldi skólanna þriggja.

Nokkrir fundir hafi verið haldnir með Knattspyrnufélaginu Þrótti hvað varðar staðsetningu nýs unglingaskóla. Mikilvægt er að vinna náið með félaginu og öðrum hagsmunaaðilum í Laugardal að framtíðarnýtingu þeirra í dalnum.

Ríki og Reykjavíkurborg hafa undirritað samkomulag um uppbyggingu Þjóðarhallar þar sem fram kemur nýting hallarinnar og annarra tengdra íþróttamannvirkja í Laugardal fyrir börn og unglinga í dalnum til að tryggja aðgengi þeirra til íþróttakennslu.

Áhrif breytinganna á samgöngur og heildarskipulag dalsins verða yfirfarnar markvisst eftir að niðurstaða erindis liggur fyrir. Það verður þá skilgreindur hluti verkefnisins að tryggja með afgerandi hætti gott aðgengi og öryggi barna við umferðagötur til að þau eigi greiða og örugga leið til og frá skóla og í frístundastarf. Með áætlaðri uppbyggingu er verið að bæta innviði í Laugardal, bæði hvað varðar skóla- og frístundabyggingar, íþróttamannvirki og skoðun á samgöngum.

Næstu skref í verkefninu er að vinna áfram með þróun safnskóla fyrir unglinga og vinna að endurbótum á núverandi skóla- og frístundahúsnæði og að gera þetta í góðu samráði við íbúa og hagaðila í dalnum. Viðeigandi aðilar eru með í ferlinu fyrir einstaka verkhluta verkefnisins.

- Þróunaráætlun skipulags fyrir safnskóla unnin með skrifstofu skipulagsfulltrúa og hagaðilum s.s. íþróttafélögum og skipulag skoðað í heildarsamhengi dalsins.
- Upplýsingasíðu haldið uppfærðri svo íbúar geti fylgst með stöðu mála. Komin er í loftið upplýsingavefur um stöðu verkefnisins á heimasíðu Reykjavíkurborgar <https://reykjavik.is/laugardalur> Hún verður nýtt til að miðla efni til allra sem leita sér upplýsinga um stöðu mála.
- Samgöngur skoðaðar auk götulýsingar og sett upp áfangaskipt áætlun um aðgerðir til að tryggja öryggi vegfaranda og gott aðgengi í samræmi við framkvæmdir við skólana.
- Framtíðarsýn íþróttastarfs unnin í samráði við íþróttafélögin og aðra hagsmunaaðila.
- Viðhald á Laugardalsskólunum þremur.
- Unnið verður að því að þróa breyttar skólagerðir, þ.e. yngri barnaskólana þrjá, unglingaskólann og frístundastarf samhliða uppbyggingu safnskóla og endurgerð núverandi húsnæðis skóla- og frístundastarfs.

Þegar vinna við byggingar er lengra komin verður horft til fyrirkomulags sem gafst vel þegar samþykktar voru breytingar á skóla- og frístundastarfi í norðanverðum Grafarvogi.

Forsaga

Á fundi skóla- og frístundaráðs þann 3. október 2022, var samþykkt tillaga sviðsstjóra skóla- og frístundasviðs sem kvað á um að sviðsmynd 1, í skýrslu starfshóps um framtíðarsýn skóla- og frístundastarfs í Laugarnes- og Langholtshverfi, verði fyrir valinu til að móta skóla- og frístundastarf í Laugardalnum til framtíðar (fylgiskjal 1). Tillagan felur í sér að byggt verði við alla skólana þrjá til að mæta auknum nemendafjölda í skólahverfunum. Tillagan var samþykkt í borgarráði þann 13. október 2022.

Á fundi borgarráðs þann 9. febrúar 2023, voru lögð fram til kynningar drög að erindisbréfi starfshóps um undirbúning framkvæmda vegna skóla- og frístundastarfs í Laugarnes- og Langholtshverfi. Með erindisbréfi, dags. 14. febrúar 2023, var skipaður starfshópur um undirbúning framkvæmda vegna skóla- og frístundastarfs í Laugarnes- og Langholtshverfi. Starfshópurinn skilaði skýrslu, dags. í nóvember 2023 (fylgiskjal 2).

Á fundi skóla- og frístundaráðs 13. maí 2024 voru lagðar fram báðar ofangreindar skýrslur. Á grundvelli niðurstaðna í skýrslunni frá nóvember 2023 var lögð fram tillaga skóla- og frístundaráðsfulltrúa Samfylkingarinnar, Framsóknarflokksins og Pírata þar sem lagt var til að fallið yrði frá fyrri ákvörðun um að sviðsmynd 1, að byggja við alla skólana þrjá og þess í stað komi til framkvæmda að móta skóla- og frístundastarf í Laugardalnum til framtíðar samkvæmt sviðsmynd 4 í skýrslu starfshóps um undirbúning framkvæmda, dags. í nóvember 2023. Sviðsmynd 4 felur í sér að opnaður verði nýr unglingaskóli í Laugardal fyrir unglinga af skólasvæði skólanna þriggja, Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla, auk nemenda á unglingastigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingareitum, við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Skólarnir þrír yrðu þá allir yngri barna skólar fyrir nemendur í 1.-7. bekk.

Á fundinum var jafnframt samþykkt svohljóðandi málsmeðferðartillaga:

Skóla- og frístundaráð samþykkir að óska eftir umsögnum skólaráða og foreldrafélaga Laugarnesskóla, Langholtsskóla, Laugalækjarskóla og Álftamýrarskóla auk frístundaheimila og félagsmiðstöðva í Laugarnes- og Langholtshverfi, íbúaráðs Laugardals og ungmennaráðs Laugardals, Háaleitis og Bústaða vegna tillögu um að til framkvæmda komi að móta skóla- og frístundastarf í Laugardalnum til framtíðar samkvæmt sviðsmynd 4 í skýrslu starfshóps um undirbúning framkvæmda, dags. í nóvember 2023.

Eftirfarandi er sviðsmynd 4 sem var send til umsagna:

Opnaður verði nýr unglingaskóli í Laugardal fyrir unglinga af skólasvæði skólanna þriggja, Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla, auk nemenda á unglingastigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingareitum, við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Skólarnir þrír yrðu þá allir yngri barna skólar fyrir nemendur í 1.-7 bekk.

*A. Byggja nýtt húsnæði fyrir **unglingasafnskóla** (8.-10. bekkur) fyrir skólana í Laugardalnum þar sem einnig væri gert ráð fyrir félagsmiðstöð.*

B. Auk þess taki nýr unglingaskóli við nemendum sem munu búa á uppbyggingarreitum í nágrenni Laugardalsins sem skv. núverandi skipan skólahverfa tilheyra Álftamýrar- og Vogaskóla.

C. Gera þarf ráð fyrir frístundaheimilum í öllum þremur skólunum, Laugarnesskóla, Laugalækjarskóla og Langholtsskóla fyrir 1. og 2. bekk.

D. Gera safnfrístund fyrir 3. og 4. bekki í Laugardalnum, samnýtt fræðsluhúsi í Fjölskyldu- og húsdýragarðinum.

E. Gera ráð fyrir aðstöðu fyrir skólahljómsveit Austurbæjar í Laugalækjarskóla.

F. Huga þarf að húsnæði í Laugalækjarskóla fyrir íþróttakennslu en íþróttaaðstaða í Laugardalshöll og þjóðarhöll verður nýtt eftir því sem aðstæður leyfa, m.a. fyrir nemendur í unglingsafnskóla.

Á fundi borgarstjórnar 11. júní 2024 var fjallað um framtíðarskipulag skóla í Laugardal.

Á fundi skóla- og frístundaráðs 24. júní 2024 voru umsagnir um framtíð skóla- og frístundastarfs í Laugarnes- og Langholtshverfi kynntar.

Umsagnir, athugasemdir og ábendingar

Með bréfi dags. 15. maí 2024, óskaði skóla- og frístundasvið skv. samþykkt skóla- og frístundaráðs, eftir umsögn hagaðila vegna tillögu um mótun skóla- og frístundastarfs í Laugardal til framtíðar, þ.e. um sviðsmynd 4 í skýrslu **Skóla- og frístundastarf í Laugardal. Undirbúningur framkvæmda** frá nóv. 2023.

Haldnir voru 8 kynningarfundir vegna umsagnarbeiðninnar á tímabilinu 21. til 29. maí 2024. Í Laugalækjarskóla, Laugarnesskóla og Langholtsskóla var annars vegar fundað með foreldrum og hins vegar með starfsfólki hvers skóla, frístundaheimilis og félagsmiðstöðvar. Jafnframt var fundað með Ungmennaráði Laugardals, Háaleitis og Bústaða og Íbúaráði Laugardals.

Umsagnir bárust frá 18 aðilum. Allir þeir aðilar sem fengu umsagnarbeiðni skiluðu umsögn utan við skólaráð Álftamýrarskóla. Frístundamiðstöðin Kringlumýri skilaði inn einni umsögn fyrir hönd frístundaheimilanna Glaðheima, Dalheima og Laugasels og félagsmiðstöðvanna Laugó og Þróttheima. Samtals voru þetta 14 umsagnir. Auk þess bárust umsagnir frá Íbúasamtökum Laugardals, Íbúaráði Háaleitis og Bústaðarhverfis, Glímufélaginu Ármanni og Knattspyrnufélaginu Þrótti.

Teknar voru saman þær athugasemdir og ábendingar sem komu frá starfsfólki, kennurum, foreldrum og unglingaráði í Laugardal á kynningarfundunum. Skrifstofu skóla- og frístundasviðs bárust 16 tölvupóstar frá íbúum í Laugardal varðandi fyrirkomulag skóla- og frístundastarfsins. Á Island.is er undirskriftalisti þar sem íbúar og áhugafólk um skólustarf í Laugardal skora á borgaryfirvöld að vernda skólaumhverfi í Laugardal. Undirskriftalistinn er enn opin.

Það kemur skýrt fram í allflestum innsendum umsögnum, athugasemdum og ábendingum að það er mikil andstaða við að hverfa frá sviðsmynd 1, að byggja við alla skólana þrjá og almenn mótmæli við sviðsmynd 4. Nefnt er að breyttar forsendur hafi ekki verið nægilega útskýrðar. Fram kemur að borgin leggi of mikla áherslu á hagkvæmni í byggingum frekar en velferð barna og faglegt skólustarf. Fjallað er um skort á trausti til borgaryfirvalda og kallað eftir meira samráði og samstarfi. Eins kemur fram mikil andstaða við að skipta hverfinu upp og breyta því sem er.

Í umsögn Ungmennaráðs kemur fram að þau sjá mikil tækifæri í sviðsmynd 4, í því að stofna unglingaskóla. Þá sé líklegra að þau finni sinn hóp, fleira fólk og meiri stemmning. Ráðið telur að það verði: *“Næs að unglingarnir séu sér, meira úrval af valgreinum, fjölbreyttari möguleikar í skólaferðum”*. Einnig kemur fram í umsögninni að stór félagsmiðstöð geti gefið meiri möguleika á opnunum öll virk kvöld vikunnar o.fl. Jafnframt komu fram áhyggjur af stærðinni, sem gæti dregið úr tækifærum unglunga að taka þátt í viðburðum, t.d. Skrekk og Skólahreysti. Erfitt gæti orðið að þekkja alla krakkana og að einhver gætu „týnst“. Í umsögn frá frístundamiðstöðinni Kringlumýri kom líka fram jákvæð sýn á sviðsmynd 4, þar væru tækifæri í uppbyggingu aðstöðu og samstarfs auk þróunar starfseminnar. Jafnframt voru áhyggjur af stærð, tengslamyndun við unglingahópinn vegna stærðar og áskorun varðandi aðstöðumál og mikilvægi á að sinna félagsmiðstöðvastarfi fyrir miðstig skólanna þriggja í skólunum.

Í fylgiskjali 3 er að finna ítarlegri umfjöllun um umsagnirnar, athugasemdir og ábendingar. Innsendar umsagnir, athugasemdir og ábendingar hafa verið rýndar. Þær voru grófflokkaðar í fjóra þætti; Skóla- og frístundastarf; Húsnæðismál; Samgöngur og Samstarf/Næstu skref og í eftirfarandi köflum er tekið á helstu álitamálum sem fram komu.

Skóla- og frístundastarf

Námsárangur og líðan eftir skólagerð og skólastærð

Skrifstofa skóla- og frístundasviðs tók saman upplýsingar varðandi rannsóknir um áhrif skólastærðar á námsárangur og líðan nemenda í ólíkum skólagerðum og út frá skólastærð. Hér verður gerð grein fyrir því helsta en frekari umfjöllun er að finna í fylgiskjali 4.

Ljóst er að það eru fjölmargir þættir sem hafa áhrif á gæði skólastarfs og skólabrag. Reykjavíkurborg hefur lagt áherslu á fjölbreytt námsúrval og inngildandi skólastarf fyrir alla. Skólarnir vinna allir eftir sameiginlegri framtíðarsýn og stefnu: Menntastefnu Reykjavíkurborgar. Stefnan leggur áherslu á framsækið skóla- og frístundastarf þar sem öll börn hafa jöfn tækifæri til náms í fjölbreyttu námsumhverfi sem samræmist þeirra áhuga og hæfileikum. Skólarnir starfa því eftir sameignlegum leiðarljósum sem eru „[Barnið sem virkur þátttakandi](#)“ og „[fagmennska og samstarf í öndvegi](#)“. Skólarnir, frístundaheimilin og félagsmiðstöðvarnar leggja einnig ríka áherslu á inngildingu og farsæld barna auk þess sem unnið er að því að efla grundvallarþætti menntastefnunnar: félagsfærni, sjálfsefningu, læsi, sköpun og heilbrigði.

Engar íslenskar samanburðarrannsóknir eru til á ólíkum skólagerðum og áhrifum ólíkra skólagerða á líðan og námsárangur barna. Að sama skapi fundust engar erlendar rannsóknir sem gera beinan samanburð á áhrifum skólategundar á líðan og námsárangur barna. Það er því ekki hægt að segja til um hvort eitthvað eitt skólaform sé betra eða verra en annað í því samhengi. Rannsóknir hafa hins vegar sýnt að það eru fjölmargir þættir í innra og ytra umhverfi barna og ungmenna sem geta haft áhrif á líðan og farsæld þeirra.

Varðandi rannsóknir á áhrifum skólastærðar á námsárangur og líðan nemenda er ljóst að nauðsynlegt er að taka tillit til áhrifa annarra þátta í umhverfinu til að fá heildræna mynd af áhrifum skólastærðar á námsárangur eða námslíðan. Þar sem fjölmargir aðrir þættir hafa áhrif líkt og félagslegur bakgrunnur nemenda. Til að mynda bentu niðurstöður tyrkneskrar rannsóknar sem byggir á PISA niðurstöðum frá árinu 2015 til þess að það væri neikvæð fylgni milli skólastærðar og lestrarhæfni nemenda. En þegar búið var að taka tillit til annarra breytna líkt og félagslegs bakgrunns móður, upplifun af stuðning frá foreldrum, menntunarbakgrunns kennara og hegðunar nemenda sem hindrar nám reyndist sambandið milli skólastærðar og lestrarhæfni ekki vera marktækt.

Annað sem gerir samanburð á rannsóknum á skólastærðum flókinn eru að viðmið um skólastærðir geta verið ólík og alla jafna eru þau önnur erlendis en hér á landi. Til að mynda er í sumum tilfellum talað um 500-700 nemenda skóla sem fámenna á meðan aðrir flokka skóla undir 400 nemendum sem litla, skóla með 500 til 900 nemendum sem miðlungs stóra og skóla með yfir 1000 nemendum sem stóra. Þá eru einnig fordæmi fyrir því hægt sé að skipuleggja skólastarf í stórum skólum með þeim hætti að nemendahópnum sé skipt upp í minni einingar og því skipta breytur eins og bekkjarstærð, hlutfall nemenda á kennara og úrræði skólans ekki síður máli en heildarstærð skóla. Það er því ekki neitt eitt einfalt svar við því hvort ein ákveðin stærð skóla sé betri en önnur með tilliti til námsárangurs og líðan nemenda. Öllum stærðum skóla (litlum, miðlung stórum og stórum) fylgja ákveðin kostir og gallar.

Við vöktun á líðan reykvískra barna er rýnt í niðurstöður nemendakannana Íslenskra æskulýðrannsóknna, Rannsóknar og greiningar og eftir aðstæðum Skólapúlsins (þátttaka í skólapúlsinum er valkvæð). Niðurstöður síðustu ára benda til þess að heilt yfir sé líðan nemenda í reykvískum skólum nokkuð góð. Til að mynda sýndu niðurstöður úr könnun Íslenskra æskulýðrannsóknna frá árinu 2023 að 86% nemenda í 6. bekk, 82% nemenda í 8. bekk og 86% nemenda í 10. bekk líki mjög vel eða þokkalega í skólanum.

Þegar niðurstöður úr könnun Rannsóknar og greiningar sem lögð var fyrir nemendur í 8. til 10. bekk í maí 2023 eru skoðaðar út frá skólategund er ekkert sem bendir til þess að andleg heilsa og líðan nemenda í unglingaskólum sé betri eða verri en líðan nemenda í heildstæðum skólum. Hins vegar var marktækur munur á líðan í skólanum eftir skólategund en 63,1% nemenda í heildstæðum grunnskólum segja nær alltaf eða oft að þeim líði vel í skólanum samanborið við 71,4% nemenda í unglingaskólunum. Að sama skapi reyndist ekki vera marktækur munur á því hversu auðvelt eða erfitt nemendur upplifðu að þau væru að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum eftir skólagerð. Tekið skal sérstaklega fram að hér er aðeins horft til skólategunda en ekki tekið tillit til annarra breytna.

Unglingaskóli

Fagleg sjónarmið um skóla- og frístundastarf í unglingaskóla

Í Reykjavík eru fjölbreyttar skólagerðir og ólík samsetning nemenda í aldri. Þar sem um heilstæða skóla er að ræða (1.-10. bekkur) er daglegt skipulag skólans í flestum tilvikum skipt eftir aldurstigum (yngsta, mið- og unglingastig). Þannig er nám og kennsla og félagsstarf skipt eftir þessum stigum. Daglegt samstarf kennara snýst að langmestu leyti um skipulag, framkvæmd og úrvinnslu kennslu á þessum aðskildu stigum. Jafnvel eru skólareglur ólíkar milli skólastiganna. Sannarlega er það þannig að skólar skipuleggja einhverja viðburði yfir skólaárið þar sem aldurstigin blandast og í heilstæðum skóla fá unglingar tækifæri til að vera fyrirmynd yngri nemenda til dæmis á viðburðum eins og leiksýningum.

Starfsemi félagsmiðstöðva í borginni fer fram ýmist innan húsnæðis grunnskólans eða í nálægð við grunnskólana. Einnig er mismunandi hvort þær þjóni einum eða fleiri grunnskólum. Nokkrar ólíkar félagmiðstöðvar að stærð, gerð og staðsetningu hafa farið í gegnum ytra mat skóla- og frístundasviðs þar sem gæði starfsins var metið. Það er óhætt að segja að matið hafi almennt komið mjög vel út á starfsemi þessara félagsmiðstöðva þrátt fyrir ólíkar aðstæður þ.e. staðsettar bæði inni í skóla og utan skóla, mismunandi fjöldi unglunga o.s.frv.

Með unglingaskóla eru tækifæri til að efla bæði mannauð og starfsumhverfi með hag unglingsins að leiðarljósi. Skólabragur og skólamenning er öll sniðin að þörfum þessa aldurshóps.

Opnari möguleikar eru á kennslu í verklegum greinum ásamt því að byggja upp öflugt og fjölbreytt valgreinastarf sem mætir ólíkum námslegum hugðarefnum, eflir skapandi hugsun og verklega greind. Sérhæfing kennara er auðveldari í unglingaskóla þar sem fleiri bekkjardeildir gera það að verkum að kennari hefur meiri möguleika á að kenna í fullu starfi námssvið sem varða hans sérþekkingu. Einnig aukast líkur á að kennarar verði hluti af fagteymi með kennurum sem kenna sama námssvið sem og þverfaglegu teymi í árgangi. Sterk fagvitund leiðir af sér fagmennsku og gróskumikið skólastarf.

Stoðþjónusta við börn með sérþarfir/námserfiðleika er hægt að sníða með markvissari hætti að þörfum þessa aldurshóps þar sem möguleiki á fjölbreyttum námsúrræðum verður frekar til staðar því fjármagn til stuðnings er beintengt stærð skóla. Sem dæmi gæti í stórum unglingskóla verið tvö stöðugildi námsráðgjafa í stað eins.

Í stórum skóla og félagsmiðstöð aukast líkur á að unglingsarnir finni „sinn hóp“ og hægt er að bjóða upp á félags- og íþróttastarf sem mætir ólíkum þörfum ólíkra hópa og einstaklinga. Stærri félagsmiðstöð býður upp á fjölbreyttara starf og meiri möguleika varðandi það að halda stærri viðburði. Miklir möguleikar felast í því að skipuleggja starf skóla og félagsmiðstöðvar í samnýttu húsnæði sem er sérsníðið að þörfum unglings 21. aldarinnar.

Sannarlega er áskorun að allir njóti sannmælis og njóti sín í skóla- og frístundastarfi, það á jafnt við um stóra sem litla skóla og félagsmiðstöðvar. Skipulag skóla- og frístundastarfs þarf að fanga það að „enginn týnist“ og öllum sé fylgt eftir. Nauðsynlegt er að virkja stærðina til að auka fjölbreytni en ekki bara stækka viðburði og ætla öllum það sama. Einnig þarf að rýna spurningar eins og: Eru möguleikar unglingsanna til þátttöku í Skrekk og Skólahreysti að minnka þegar tveir skólar sameinast um unglingsstig? Verður ekki hægt að fara í skólaslitaferð með allan hópinn? Fækkar þeim unglingsum hlutfallslega sem geta fengið miða á hátíðina SamFestinginn sem haldin er árlega af samtökum félagsmiðstöðva á Íslandi? Öllum áskorunum fylgja tækifæri og möguleikar á að finna nýjar leiðir.

Spár um fjölda unglings í Laugardal og Skeifu og nágrenni árið 2040

Í ljósi ábendinga um unglingsfjölda á þéttingarsvæðum og vangaveltna um fjölda unglings á þessum svæðum, hafa tölur verið rýndar enn frekar. Í fylgiskjali 5 er að finna ítarlegri upplýsingar um spárnar en hér fyrir neðan eru helstu niðurstöður.

Farnar voru nokkrar leiðir til að horfa á mögulegan fjölda 13-15 ára barna í Laugardalnum. Spárnar horfa til núverandi barnafjölda í hverfi út frá þjóðskrá og út frá núverandi fjölda barna í leik- og grunnskólum. Þá var horft til mannfjöldaspár Hagstofunnar og mögulegrar fjölgunar barna í hverfi vegna uppbyggingar. Lægsta spáin gerir ráð fyrir um 500 börnum og efri mörkin eru sett við um 600 börn¹.

Tafla 1. Spá um fjölda 13-15 ára unglings í skólahverfum Laugalækjarskóla og Langholtsskóla árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Laugardalur	500	600

Skipta má uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni í eftirfarandi þrjá hluta:

- Hluti 1 - Grensásvegur 1, Orkureitur og vestasti hluti Skeifu sem er sviðsmynd 4
- Hluti 2 - Austurhluti Skeifu
- Hluti 3 - Síðumúli, Ármúli, Suðurlandsbraut og Lágmúli

Tafla 3. Spá um samanlagðan fjölda 13-15 ára unglunga í skólahverfum Laugalækjarskóla og Langholtsskóla og af uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni, árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Laugardalur og hluti 1	530	650
Laugardalur og hluti 1 og 2	560	700
Laugardalur og hluti 1, 2 og 3	600	760

Niðurstaða rýni er að nýr unglingskóli verði eins og lagt hefur verið til í sviðsmynd 4, þ.e. fyrir nemendur af skólasvæði Laugardals og fyrir nemendur á unglingsstigi sem búa á uppbyggingarreitum við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni.

Í umræðunni um mögulegan unglingskóla í Laugardal hefur komið til tals að unglingar í skólahverfi Vogaskóla verði hluti af nýja skólanum. Uppbygging skóla í Fleyvangi stendur fyrir dyrum og þar af leiðandi er ekki gert ráð fyrir nemendum úr Vogahverfi í nýjum unglingskóla í Laugardal.

Spár um fjölda barna í uppbyggingareitum byggja á fjölda barna í nýju húsnæði þar sem gert er ráð fyrir ákveðnum forsendum um fjölda barna í íbúð í því hverfi þar sem nýja húsnæðið er staðsett. Til að mæta þeirri óvissu sem eru í spám varðandi uppbyggingarreiti í Skeifu og nágrenni, er lagt til að þær spár verði yfirfarnar í byrjun árs 2026.

Yngri barna skólar í Laugardal

Í sviðsmynd fjögur er gert ráð fyrir að Langholtsskóli, Laugarnesskóli og Laugalækjarskóli verði barnaskólar fyrir 1. - 7. bekk. Fram komu athugasemdir og ábendingar frá hagaðilum varðandi Laugarnes- og Laugarlækjarskóla, annars vegar gagnvart því að skipta hverfinu upp í tvö skólahverfi og hins vegar því að mikilvægt væri að standa vörð um félagslegan jöfnuð í hverfinu og tryggja að börnin séu öll saman í hópum eftir árgöngum. Þá komu fram hugmyndir um að Laugarnesskóli verði fyrir yngsta stig, þ.e. 1. - 4. bekk og Laugalækjarskóli fyrir miðstig, þ.e. 5. - 7. bekk. Með þeirri útfærslu væru öll börnin í skólahverfinu áfram saman í hópum eftir árgöngum.

Í báðum þessum tillögum þarf að taka afstöðu til hvernig fer með Katlagil og það nám sem þar fer fram en Katlagil er landssvæði í Mosfellsdal og er í eigu Kennarafélags Laugarnesskóla.

Hér verður gerð grein fyrir þessum tveimur leiðum hvað skólana tvo í Laugarneshverfi varðar og sett fram spá um barnafjölda í 1. – 7. bekk í Laugarnes- og Laugarlækjarskólahverfinu til ársins 2040. Í fylgiskjali 6 er ítarlegri umfjöllun um spárnar og lögð fram spá um fjölda barna í 1. - 7. bekk Langholtsskóla árið 2040 sem og kynntar þær hverfaskiptingar sem voru til skoðunar ef Laugarnes- og Laugalækjarskóli yrðu fyrir 1.-7. bekk.

Laugarnes- og Laugalækjarskóli fyrir 1.-7. bekk

Tillagan gerir ráð fyrir að Laugarnes- og Laugalækjarskólar verði báðir yngri barna skólar. Hvor skóli um sig yrði þá barnaskóli afmarkaðs hverfis í kringum skólana. Rýndar voru fimm tillögur

að hverfaskiptingu 1.-7. bekkinga í tvo barnaskóla í Laugarnesi þar sem samgöngur og nemendafjöldi lágu til grundvallar þeirri rýni. Fjöldatölurnar eru spátölur fyrir árið 2040 og alltaf er tekið tillit til uppbyggingarreita í skólahverfinu. Sú tillaga sem skóla- og frístundasvið telur besta af þessum fimm tillögum var tillaga fjögur þar sem allt hverfið austan Reykjavegar/Laugardalsvallar yrði skólahverfi Laugalækjarskóla. Hér er því um einskona vestur-austur skiptingu núverandi skólahverfis sem sýnd er á mynd 1. Í fylgiskjali 6 má sjá útfærslu á öðrum tillögum sem rýndar voru. Börn úr þessum tveim skólum sameinast svo börnum úr Langholtsskóla í safnunglingaskóla fyrir Laugardalinn.

Mynd 1. Tillaga 4, Vestur-austur skipting skólahverfis í Laugarnesi.

Þessi tilhögun barnaskóla frá 1. – 7. bekk og safnunglingaskóla er þekkt í skólastarfi í Reykjavík og víðtæk reynsla af henni. Sú skipting styttr gönguleið yngstu barnanna úr Laugalækjarhverfinu sem í dag sækja Laugarnesskóla. Þar sem nálægð skólanna er mikil gefur það ýmis tækifæri til samstarfs og samþættingar skólanna. Aldursbil barnanna í skólanum er nokkuð breytt og eldri nemendur geta verið fyrirmynd yngri nemenda. Þessi breidd í aldri nemenda getur skapað fjölbreytni fyrir starfsfólk í verkefnavali í kennslu og starfi með ólíkum árgöngum. Koma þyrfti fyrir starfsemi frístundaheimilis og félagsmiðstöðvar í báðum skólum. Fara þyrfti í endurgerð á skólalóð Laugalækjar þannig að hún hentaði nemendum í 1.-7. bekk. Fara þyrfti í einhverjar framkvæmdir í Laugalækjarskóla til þess að hann nýttist sem best nemendum á þessum aldri.

Tafla 7 sýnir spá yfir fjölda barna sem myndu vera í 1. – 7. bekk í skólunum tveimur árið 2040 og nemendafjöldaviðmið sem gert er ráð fyrir að séu æskileg m.v. núverandi skólabyggingu.

Tafla 7. Spá um fjölda barna í hverfaskiptum barnaskólum í Laugarnesi - Tillaga 4, Vestur-austur skipting skólahverfis árið 2040

Hverfi	Viðmið		
	skólabyggingar	Neðri spá	Efri spá
Laugarnesskóli 1.-7. bekkur	398	370	420
Laugalækjarskóli 1.-7. bekkur	329	325	370
Samtals	727	695	790

Yngsta stig í Laugarnesskóla og miðstig í Laugalækjarskóla

Tillagan gerir ráð fyrir að skólastarf fyrir yngsta stig, þ.e. 1.-4. bekk verði í Laugarnesskóla og skólastarf fyrir miðstig, þ.e. 5.-7. bekk verði í Laugalækjarskóla. Fram komu athugasemdir og ábendingar frá hagaðilum varðandi Laugarnes- og Laugarlækjarskóla, annars vegar gagnvart því að skipta hverfinu upp í tvö skólahverfi og hins vegar því að mikilvægt væri að standa vörð um félagslegan jöfnuð í hverfinu og tryggja að börnin séu öll saman í hópum eftir árgöngum. Með þeirri útfærslu væru öll börnin í skólahverfinu áfram saman í hópum eftir árgöngum. Þannig er hægt að viðhalda góðri skólamenningu sem byggist á sameiginlegri sýn skólasamfélags hverfisins.

Nefnt hefur verið að það þá sé áskorun fyrir börn sem þola síður breytingar að skipta um skólahúsnæði þrisvar á skólagöngunni. Benda má á að í flestum heildstæðum skólum er mikið af starfseminni skipt upp eftir yngsta-, mið- og unglingsstigi þannig að öll börn ganga í gegnum einhvers konar breytingar á grunnskólagöngu sinni. Almennt er það svo að í innra starfi skóla og frístundar er unnið með málefni einstakra barna eftir því sem þörf er á.

Laugarnesskóli er rýmri en Laugalækjarskóli og hentar því betur að hafa fjóra árganga þar og þrjá í Laugalækjarskóla. Fjölmennir árgangar bjóða upp á fagauð og teymisvinnu á hvoru skólastigi fyrir sig. Fleiri bekkir í árgangi bjóða upp á fjölbreyttari samsetningu í námshópum sem er faglega og rekstrarlega fýsilegt. Meðaltal í hverjum árgangi væri í kringum 100 og það hentar ágætlega í hvorum skóla fyrir sig í uppskiptingu í umsjónarhópa.

Skólalóðin við Laugarnesskóla hentar betur fyrir yngri börn og skólastofur í Laugarnesskóla eru minni en í Laugalækjarskóla og henta yngri börnum betur. Verk- og listrymi Laugarnesskóla henta betur yngri börnum. Góður möguleiki er á traustu fagsamstarfi við yngri barna skóla við leikskólann Hof sem er á „samnýtttri lóð“. Í slíku samfélagi fer ágætlega að stilla saman samlegð grunnskóla fyrir 1. - 4. bekk, leikskóla og frístundaheimilis.

Skólalóð Laugalækjarskóla hentar betur fyrir eldri börn auk þess sem verk- og listrymi í Laugalækjarskóla henta betur börnum á miðstigi en yngsta stigi. Það er hentugt að æfingaaðstaða skólahljómsveitar Austurbæjar sé í miðstigsskóla miðað við aldursamsetningu barna í skólahljómsveitum. Félagsmiðstöðvastarf fyrir miðstig færi fram í Laugalækjarskóla sem verður fjölbreyttara í miðstigsskóla með fleiri þátttakendum. Miðstigsskóli býður upp á traust samstarf skóla, félagsmiðstöðvar og skólahljómsveitar.

Í dag sækja börn í 3. – 4. bekk safnfrístund í Dalheimum ásamt börnum úr 3. – 4. bekk úr Langholtsskóla en 1. -2. bekkur sækir frístundaheimilið Laugarsel sem er starfrækt við Laugarnesskóla. Verði Laugarnesskóli fyrir 1. - 4. bekk er mikilvægt að rýna fýsileika þess að endurskoða staðsetningu safnfrístundaheimilis í Fjölskyldu- og húsdýragarði fyrir nemendur 3.

og 4. bekkjum og starfrækja þess í stað frístundaheimili í grunnskólunum fyrir 1. - 4. bekk. Í samræmi við Stefnu um frístundabjónustu í Reykjavík er gert ráð fyrir því að starfsemi frístundaheimila og félagsmiðstöðva fari fram í húsnaði grunnskóla, þar sem því verður við komið.

Í töflu 8 er spá um fjölda nemenda árið 2040 með uppbyggingarreitum ef Laugarnesskóli verði fyrir nemendur 1. - 4. bekk og Laugalækjarskóli fyrir nemendur í 5. - 7. bekk.

Tafla 8. Spá um fjölda barna í aldursskiptum barnaskólum í Laugarnesi árið 2040

Hverfi	Viðmið skólabyggingar	Neðri spá	Efri spá
Laugarnesskóli 1.-4. bekkur	398	395	450
Laugalækjarskóli 5.-7. bekkur	329	300	340
Samtals	727	695	790

Niðurstaða:

Við mat á þessum tveimur tillögum, annars vegar að skipta skólahverfinu upp eins og sviðsmynd fjögur gerir ráð fyrir og að bæði Laugarnes- og Laugalækjarskóli verði fyrir 1.-7. bekk og hins vegar að Laugarnesskóli verði fyrir 1.-4. bekk og að Laugalækjarskóli verði fyrir 5.-7. bekk er niðurstaðan sú að leggja til þá síðarnefndu.

Með því væri Reykjavíkurborg að feta nýjar slóðir í skólategund grunnskóla og um leið skapa faglega nýjung í skólastarfi. Hverfið helst áfram sem heildstætt skólahverfi með sterka og góða skólamenningu. Sterk skólamenning hefur áhrif á hvernig nemendum sem og starfsfólki í skólum gengur að ná árangri í starfi.

Skólalóð Laugarnesskóla er rúmgóð og heldur vel utan um nemendur á þessu aldursbili. Skólalóðin hentar vel til yngri barna kennslu með möguleika á fjölbreyttum kennsluháttum og nýbreytni í skóla og frístundastarfi.

Í Laugalækjarskóla er góð kennsluástaða sem styður vel við kennslu á miðstigi. Í skólanum hefur skólahljómsveit Austurbæjar æfinga- og kennsluástöðu sem hentar vel þeim aldurshópi. Félagsmiðstöðvastarf fyrir miðstig færi fram í Laugalækjarskóla sem verður fjölbreyttara í miðstigsskóla með fleiri þátttakendum. Miðstigsskóli býður upp á traust samstarf skóla, félagsmiðstöðvar og skólahljómsveitar.

Lagt er til að sviðsmynd fjögur verði því svo breytt, samanber texta í tillögu:

Opnaður verði nýr unglingskóli í Laugardal fyrir unglinga af skólasvæði skólanna þriggja, Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla, auk nemenda á unglingsstigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingareitum, við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Skólarnir þrír verði allir yngri barna skólar, Langholtsskóli fyrir nemendur í 1. – 7. bekk, Laugarnesskóli fyrir nemendur í 1. – 4. bekk og Laugalækjarskóli fyrir nemendur í 5. – 7. bekk.

Með þessari breytingu eru börnin í unglingaskólanum að koma úr tveimur grunnskólum, í stað þriggja, þ.e. úr Laugalækjarskóla og Langholtsskóla sem og af uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni. Nemendafjöldi í 8. til 10. bekk 1. okt. 2024 er 319 í Laugalækjarskóla og 236 í Langholtsskóla. Hversu margir unglingar koma frá uppbyggingarreitum mun liggja betur fyrir þegar þeir verða skoðaðir vorið 2026.

Húsnæðismál

Í samræmi við sviðsmynd 4 er gert ráð fyrir að skóla- og frístundastarf í Laugardalnum verði, þegar litið er til framtíðar, í endurbættu húsnæði Laugarnes-, Laugalækja -og Langholtsskóla, nýrri byggingu sem mun hýsa unglingasafnskóla og frístundahúsnæði í Fjölskyldu- og húsdýragarðinum, auk samnýtingar með íþróttamannvirkjum í Laugardal.

Unnið hefur verið ítarlegt áhættumat fyrir allar sviðsmyndir sem ná utan um helstu áhættuþætti. Áhættumat var unnið í tvígang með viðeigandi aðilum frá skóla- og frístundasviði sem og umhverfis- og skipulagssviði, ásamt óháðum sérfræðingum.

Einfaldara er framkvæmdalega séð að byggja á einum stað og eykur það líkur á að kostnaðaráætlanir standist, færri skorður er þannig varðandi tilhögun mannvirkis og frjálsari hendur til að byggja gott mannvirki, áætla má skemmri framkvæmdatíma vegna einnar byggingar en þriggja viðbygginga og minni óvissa varðandi þætti sem snúa að tengingum við eldri byggingar.

Kostnaður við endurbætur á núverandi mannvirkjum er óháður viðbyggingum en ljóst og í samræmi við reynslu framkvæmdaskrifstofu að það er aukin óvissa, með hættu á meiri kostnaði, ef unnið er að endurbótum og viðbyggingum samhliða.

Nýbygging

Í skýrslu um Skóla- og frístundastarf í Laugardal frá nóvember 2023 var unnið með þrjá helstu valkosti nýrrar byggingar fyrir safnskóla. Í áframhaldandi greiningarvinnu er lagt til að vinna áfram með Lóð 1 sem er staðsett norðan við Skautahöllina sem er hluti af íþróttasvæði Þróttar. Vegna lögunar hefur vinnuheiti hennar verið „þríhyrningurinn“. Í safnskóla væri skóla- og félagsmiðstöðvastarf fyrir 8.-10. bekk með sérstakar áherslur á íþróttir. Gert er ráð fyrir að nýr unglingaskóli geti risið á þessum stað en til að svo geti orðið þarf að vinna mjög náið með Knattspyrnufélaginu Þrótti ásamt öðrum hagsmunaaðilum á svæðinu að framtíðarsýn þeirra í Laugardal. Þróunaráætlun verður unnin fyrir svæðið í heildarsamhengi borgarðgarðsins með skrifstofu skipulagsfulltrúa þar sem mismunandi sviðsmyndir verða skoðaðar og í kjölfarið verði unnin tillaga að skipulagi fyrir svæðið.

Frístundastarf

Gert er ráð fyrir því að frístundaheimili og félagsmiðstöðvar verði í hverjum skóla fyrir sig, í samræmi við þann aldurshóp sem sækir skólann, og fyrirkomulag verður skoðað vandlega og útfært nánar í þarfagreiningarvinnu. Staðsetningu safnfrístundaheimilis í Fjölskyldu- og húsdýragarði fyrir nemendur 3. og 4. bekkjum verður endurskoðað og skoðað að starfrækja þess í stað frístundaheimili í grunnskólunum fyrir 1. - 4. bekk. Sérþæka félagsmiðstöðin Hof er í dag með aðstöðu í og við Laugalækjarskóla og í þarfagreiningarvinnu verður það yfirfarið með tillit til staðsetningar.

Viðhald Laugarnes-, Laugarlækja- og Langholtsskóla.

Skólarnir þrír í Laugardal eru í fyrsta forgangsflokki í viðhaldsátak á húsnæði leikskóla, grunnskóla, frístundaheimila og félagsmiðstöðva sem samþykkt var í borgarráði í mars 2023. Umfang viðhaldsframkvæmda er meira en talið var. Stórar viðhaldsframkvæmdir hafa verið á

skóla- og frístundahúsnæði síðustu ár og þekking úr þeim framkvæmdum verður hagnýtt í viðhaldsframkvæmdum í Laugardalsskólunum. Ljóst er, óháð niðurstöðu skóla- og frístundaráðs um safnskóla, að fara þarf í viðhalds- og endurgerðarframkvæmdir á skólunum. Niðurstöður erindisins hafa þó töluverð áhrif á þær framkvæmdir, þar eða talið er einfaldara og ekki jafn kostnaðarsamt að fara í viðhalds- og endurgerðarframkvæmdir eingöngu, en ef viðbygging við húsnæðið yrði gert samhliða. Því er horft til þess að nýbygging fyrir nýjan safnskóla getir verið í gangi á sama tíma og viðgerðirnar verða gerðar skólunum þremur. Það myndi stytta þann tíma sem unnið er við hvern skóla fyrir sig og létt á skólastarfi.

Framkvæmdir hafa verið í gangi vegna viðhalds- og mótvægisgerða. Á grundvelli heildstæðra ástandsskýrsla sem verið er að ljúka við verður unnin þarfagreining og forhönnun til að leiða í ljós hverju þarf að breyta í núverandi skólum, hvernig skipulag rýma og skólastofa verði háttáð og hvað þarf nauðsynlega að lagfæra, breyta eða skipta út. Í þeirri vinnu verða mögulegar breytingar og endurbætur vegna aðlögunar yngri barna í núverandi skólum vegna allrar starfsemi, skóla-, skólahljómsveitar- og frístundastarfs. Þá verður samráði við Minjastofnun haldið áfram vegna friðunar Laugarnesskóla.

Gert er ráð fyrir að fyrst verði farið af stað með heildar endurbætur Laugarnesskóla og að framkvæmdir verði unnar í áföngum. Þá verði sett fram nánara yfirlit framkvæmda þegar umfang er ljóst, eftir að þarfagreiningu og forhönnun líkur.

Skólaþorpið

Á meðan á framkvæmdum stendur við núverandi mannvirki sem hýsir skóla- og frístundastarfsemi í Laugardalnum er gert ráð fyrir að starfsemi flytji í tímabundið húsnæði. Unnið er að því að setja færanlegt húsnæði í Laugardalnum sem gengur undir vinnuheitinu *skólaþorpið*. Undirbúningur vegna skólaþorps er í gangi og er gert ráð fyrir því að það verði staðsett á suðurenda bílastæða við Laugardalsvöll. Áður hafði verið skoðað að setja upp ævintýraborgarleikskóla á svæðinu og unnið út frá þeirri þekkingu sem er til staðar frá þeirri vinnu.

Hornsteinar arkitektar hafa unnið tillögur sem kynntar hafa verið fyrir fulltrúum af skrifstofu skóla- og frístundasviðs og skóla- og frístundastjórnendum Laugarnesskóla. Hér að neðan má sjá þá tillögu sem fellur best að þörfum starfseminnar og ákveðið hefur verið að vinna áfram.

Skólaþorpið er miðsvæðis í Laugardal, sérstaklega nálægt bæði Laugarnes- og Laugalækjaskóla. Sjá blámerkthan reit á loftmynd.

Nánari útfærslur á tímabundnu húsnæði á meðan á framkvæmdum stendur verður unnið samhliða þarfagreiningu og forhönnun viðhalds og endurgerðar skólanna þriggja, sem og í takt við framvindu safnskóla.

Íþróttamannvirki

Lagt hefur verið sérstakt mat á hvaða tímar verða í boði fyrir íþróttakennslu í Laugardalshöll/Þjóðarhöll á svæðinu og þar eru metnir íþróttatímar nemenda og aðgengi þeirra að aðstöðunni.

Aðalnámskrá grunnskóla segir til um áherslur í skólaíþróttum. Þar er lögð áhersla á þrek, þol, fimi, snerpu og liðleika frekar en einstaka íþróttagreinar - nema þá í kynningarskyni. Til að átta sig á tímaþörf unglunga úr 8. – 10. bekk í Laugardalshöll og væntanlegri Þjóðarhöll þarf að miða við að hver umsjónarhópur (ca. 25 nemendur) fái 2x40 mínútur í íþróttakennslu að lágmarki + sund (1x40 mín) + val tíma 1x40 (í val tíma væri hægt að blanda árgöngum). Hugsanlega verður áhugi á að íþróttir skipi stóran sess í skóla- og frístundastarfinu og verði sérstaða hans. Þá verður félagsmiðstöð einnig með eitthvað íþróttastarf, en frekar horft til óhefðbundnari hópíþrótt. Í næsta nágrenni væntanlegs safnskóla eru einnig stundaðar fjölmargar íþróttir s.s. badminton/tennis/þrek/fimleikar/knattspyrna/líkamsrækt/skautar/íshökký/listdans/sund svo nokkrar greinar séu nefndar sem eru í göngufæri í dalnum.

Ef horft er til þess að hámarki verði 800 börn í skólanum. Er því um 30 bekkjadeildir að ræða sem sækja íþróttatíma í Laugardalshöll. Tímafjöldi allra nemanda er því 30 x (3x 40min). Til hagræðingar er rétt að miða við að hver tími hvers hóps taki um klukkustund í undirbúning og sturtur eftir tíma, frágang á völlum og undirbúnings kennara. Er því um að ræða 90 klst. á viku á fimm daga vikunnar.

Ríki og Reykjavíkurborg hafa undirritað yfirlýsingu um uppbyggingu og rekstur Þjóðarhallar í Laugardal og um stofnun einkahlutafélagsins Þjóðarhöll ehf. Þar kemur m.a. fram áætluð nýting þjóðarhallar og annarra tengdra íþróttamannvirkja m.a. fyrir börn og unglinga í grunnskólum í nágrenni Laugardals til að tryggja aðgengi þeirra að íþróttakennslu.

Í áætlunum Þjóðarhallar ehf. er gert ráð fyrir 4200 einingum á ári fyrir skólaíþróttir í Þjóðarhöll og Laugardalshöll á tímabilinu ágúst til júní ár hvert. Í dag er þörf grunnskólanna áætluð um 3600 einingar á ári, þannig að fyrir liggur að nægir tímar eru til nokkurrar framtíðar í mannvirkjunum. Í Laugardalshöll/þjóðarhöll/frjálsíþróttahöll og fjölnotasal er með skiptingu vallargólfa, þar sem hver salur er góður íþróttasalur, um 8 kennslusalir og hægt að hafa marga nemandahópa á hverjum tíma að iðka íþróttir.

Í núverandi forsendum er gert ráð fyrir að um verði að ræða samrekstur á Þjóðarhöll, Laugardalshöll og frjálsíþróttahöll.

Á það hefur verið bent að við stórmót eða sýningar sé hætt á að iðkendur þurfi að víkja úr aðstöðunni, eða hluta hennar, meðan viðburðir standa yfir þá er rétt að benda á að við slíkar aðstæður verður hægt að stunda aðrar íþróttir á útisvæðum og eða bæta fallna tíma upp síðar á sama skólaári. Við upphaf kennslu á haustin er vitað hvaða dagar falla niður vegna viðburða og hægt að skipuleggja kennslu í samræmi við það.

Aðstaða íþróttakennslu fyrir Laugalækjaskóla verður skoðuð sérstaklega og útfærð í þarfagreiningar- og forhönnunarvinnu og í samráði við íþróttafélögin sem starfa í Laugardal. Að mati menningar- og íþróttasviðs er mikilvægt að byggt verði íþróttahús með sal að lágmarkstærð 20X40 sem nýtist þá frekar til íþróttakennslu og íþróttæfinga.

Samgöngur

Áhrif breytinganna á samgöngur á heildarsvæði Laugardalsins verða yfir farnar markvisst eftir að niðurstaða liggur fyrir. Það verður þá skilgreindur hluti verkefnisins að tryggja með afgerandi hætti gott aðgengi og öryggi barna við umferðagötur til að þau eigi greiða og örugga leið til og frá skóla og í frístundastarf.

Einn þessara staða er Reykjavegur þar sem finna þarf leiðir til að tryggja öryggi barna á leið yfir og meðfram götunni en lausnir, staðsetning þeirra og útfærslur, verða unnar í samráði við nemendur, íbúa, starfsfólk og stjórnendur skóla- og frístundastarfs. Leitast verður við að finna útfærslur sem draga úr umferðarhraða og gefa gangandi og hjólandi vegfarendum meira vægi.

Við rýni á aðgerðum og útfærslum samgöngulausna verða m.a. fyrirbyggjandi gögn úr gerð hverfaskipulags nýtt þar sem raddir íbúa, hér á meðal barna, hafa verið tekin saman. Þá verður byggt á reynslu af samráði og samstarfi með starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum við að útfæra breytingar á gatnakerfinu í norðanverðum Grafarvogi til að bæta umferðaröryggi og aðgengi nemenda, þegar gerðar voru breytingar á fyrirkomulagi á skóla- og frístundastarfi þar.

Næstu skref og samstarf vegna þróunarvinnu framundan

Næstu skref í verkefninu er að vinna áfram með þróun safnskóla fyrir unglinga og vinna að endurbótum á núverandi skóla- og frístundahúsnæði og að gera þetta í góðu samráði við íbúa og hagaðila í dalnum. Viðeigandi aðilar eru með í ferlinu fyrir einstaka verkhluta verkefnisins.

- Þróunaráætlun skipulags fyrir safnskóla unnin með skrifstofu skipulagsfulltrúa og hagaðilum s.s. íþróttafélögum og skipulag skoðað í heildarsamhengi dalsins.
- Upplýsingasíðu haldið uppfærðri svo íbúar geti fylgst með stöðu mála. Komin er í loftið upplýsingavefur um stöðu verkefnisins á heimasíðu Reykjavíkurborgar <https://reykjavik.is/laugardalur> Hún verður nýtt til að miðla efni til allra sem leita sér upplýsinga um stöðu mála.
- Samgöngur skoðaðar auk götulýsingar og sett upp áfangaskipt áætlun um aðgerðir til að tryggja öryggi vegfaranda og gott aðgengi í samræmi við framkvæmdir við skólana
- Framtíðarsýn íþróttastarfs unnin í samráði við íþróttafélögin og aðra hagsmunaaðila
- Viðhald á Laugardalsskólunum þremur
- Unnið verður að því að þróa breyttar skólagerðir, þ.e. yngri barnaskólana þrjá, unglíngaskólann og frístundastarf samhliða uppbyggingu safnskóla og endurgerð núverandi húsnæðis skóla- og frístundastarfs.

Þegar vinna við byggingar er lengra komin verður horft til fyrirkomulags sem gafst vel þegar samþykktar voru breytingar á skóla- og frístundastarfi í norðanverðum Grafarvogi. Þá var skipaður var yfirhópur um innleiðingu og þrír starfshópar, einn fyrir hvern skóla/frístundastarf.

Hlutverk yfirhópsins var að tryggja að samfella skapaðist í skipulagi skólahalds, frístundastarfs og samgöngumálum og breytingum á skóla- og frístundastarfi í norðanverðum Grafarvogi.

Hlutverk starfshópanna þriggja var að vinna að markvissri og farsælli innleiðingu breytinga á skóla- og frístundastarfinu í hverjum skóla, frístundaheimili og félagsmiðstöð. Hóparnir störfuðu til ársloka 2022.